

Landbrug & Fødevarer Kvæg:

Ny opgørelse af oksekøds klimaaftryk er vildledende

Oksekød står for 55 pct. af vores samlede fødevarerklimateffekt, skriver tænketanken Concito i en ny rapport. Når man dykker ned i regnestykket, er det dog ikke så sort-hvidt, lyder det fra Landbrug & Fødevarer Kvæg.

Der er blevet skrevet og snakket en del om klimaaftrykket fra dansk oksekød de seneste uger. Og medierne har ikke været blege for at omtale og gengive den seneste rapport fra tænketanken Concito, som angiver, at oksekød står for 55 procent af det samlede klimaaftryk fra vores fødevarer.

Her er det vigtigt at have nuancerne for øje. Og det har medierne desværre ikke haft i tilstrækkelig grad i deres dækning, lyder det fra sektordirektør Ida Storm fra Landbrug & Fødevarer Kvæg. For helt så enkelt er det ikke at opgøre klimaaftrykket for dansk oksekød.

"Concito har beregnet aftrykket ud fra den metode, der hedder konsekvens-LCA. Det betyder, at de regner på de globale konsekvenser af den gennemsnitlige danskers forbrug og ikke på det konkrete klimaaftryk af de varer, som danskerne rent faktisk lægger i indkøbskurven. Særligt når det gælder oksekød, gør regnemethoden faktisk en stor forskel," siger Ida Storm.

Forskel på produktionsformer

Om okse- eller kalvekødet stammer fra mælkeproduktionen, eller om det stammer fra kvæg, der udelukkende bruges til kødproduktion, har nemlig en stor betydning for det samlede klimaaftryk. Det nævner Concito også selv i deres rapport.

"Men derudover er der også stor forskel på, om vi køber danskproduceret kød, eller om vi spiser oksekød fra fx Sydamerika, hvor der måske er fældet regnskov for at skabe plads, eller hvor produktionen er markant mere ineffektiv. Her bliver klimaaftrykket selvsagt højere per kg kød. Læg dertil, at den danske ko også leverer læder og mange andre biprodukter, der er en vigtig brik i det cirkulære landbrug," siger Ida Storm.

Beregninger kan være vildledende

For nogle år siden regnede Aarhus Universitet på forskellene i klimaaftryk mellem forskellige

måder at producere oksekød på i Danmark. Undersøgelsen viste, at kødet fra en malkeko og kalvekødet fra dens afkom havde et klimaaftryk på 12-13 kg pr. kg kød, mens kødet fra kødkvæg havde et klimaaftryk, der er tre-fire gange større.

Concitos beregninger angiver dog et klimaaftryk per kg kød, der er syv gange større. Det sker angiveligt, fordi tænketanken antager, at den danske produktion af det mere klimateffektive okse- og kalvekød er konstant og afhænger af efterspørgslen på mælk og ikke på efterspørgslen af dansk kød.

"Dette er dog ikke helt korrekt, og derfor kan Concitos beregninger være vildledende over for både medierne og befolkningen. Concitos metode betyder også, at selvom vi i vores kvægbrug herhjemme arbejder målrettet for at sænke udledningen per kg kød, så vil det aldrig fremgå af Concitos beregninger," siger Ida Storm.

Lavere klimaaftryk for dansk oksekød

Faktum er, at det danske okse- og kalvekød generelt har et lavere klimaaftryk end kødet fra fx Sydamerika. Og her overser Concito ifølge sektordirektøren en åbenlys mulighed for, at den enkelte dansker kan være med til at sænke klimaaftrykket i sit private fødevarerforbrug ved at købe dansk okse- og kalvekød.

"Danmark importerer hvert år store mængder okse- og kalvekød. Hvis vi kan erstatte det med danskproduceret oksekød, så ville vi kunne spare det globale klima for mange ton CO₂e. Så enkelt er det."

"Derfor skal vi også blive ved med at kommunikere og producere vores klimateffektive kød, som vi er så gode til i Danmark. Så kan det være, at medierne og forbrugerne også begynder at se og forstå nuancerne," slutter Ida Storm.

Da Thy rykkede sammen mod salmonella

SIDE 2

Er dine kalve modstandsdygtige nok?

SIDE 3

Ingen grund til skepsis om minivådområder

SIDE 4

Da Thy rykkede sammen mod salmonella

Da egnens største kvægbesætning fik salmonella, samlede lokale dyrlæger i Thy 140 interessenter til fællesmøde. Det fik alle til at rykke sammen om at undgå spredning.

I Thy havde man ikke haft en salmonellasmittet besætning siden 2016. Så da egnens største besætning med knap 1.000 køer i foråret blev smittet og røg i niveau 2, sprang sveden hos de lokale dyrlæger.

"Det er en besætning, som ligger midt i Thy med både dyr og jord placeret forskellige steder og dermed også mange transportere på kryds og tværs. Så vi så jo for os, hvordan der hurtigt kunne spredes smitte rundt til mange andre besætninger i området," fortæller Helle Slot, Dyrlægegruppen Thy.

De to dyrlægepraksisser i området blev derfor sammen med Viking og den lokale rådgivning enige om at indkalde til et fællesmøde.

Var nødt til at fortælle om risikoen

"Vi var klar over, at vi var nødt til at fortælle de øvrige producenter i området og diverse servicepersonale om den opståede risiko, og at vi måtte opfordre alle til at stå sammen om at undgå spredning," forklarer Helle Slot.

Der blev derfor ringet rundt til montører, maskinstationer, klovbeskærere, elektrikere og andet servicepersonale med gang på bedrifterne, ligesom der blev inviteret via nyhedsbreve, Facebook m.m. Resultatet blev, at 140 mødte op til mødet: Besætningsejere, deres medarbejdere, en del servicepersonale og ikke mindst ejeren af den smittede besætning og hans folk.

Klogere på spredning og forebyggelse

"På mødet fortalte vi om, hvordan salmonella spredes, og hvordan de hver især kunne gøre en indsats for at undgå det. Producenterne opfordrede vi især til at sørge for skiftetøj og -støvler, og servicepersonalet lærte vi bl.a. at slå op i CHR-registeret og tjekke en bedrifts salmonellastatus. Efterfølgende er der mange af deltagerne, der har givet udtryk for, hvor glade de var for mødet," fortæller Helle Slot.

"At skabe en fælles forståelse og hjælpe hinanden med at undgå smittespredning – det er bare effektivt," lyder det fra dyrlæge Helle Slot. Foto: Dyrlægegruppen Thy.

"Især servicepersonalet giver udtryk for, at de er meget glade for at være blevet klogere på, hvad det er, de skal passe på med, og at en lille smule lort kan gøre stor skade," forklarer dyrlægen.

Fælles om at undgå smittespredning

At mødet har haft effekt, er hun ikke i tvivl om.

"Der er sket et markant skred i antal besætninger, der har støvler og skiftetøj til os. Hvor det før måske var 20 pct. af bedrifterne, er det nu omkring 95 pct. Og vi har ikke haft en eneste besætning, der er blevet smittet efterfølgende. Det at skabe en fælles forståelse og hjælpe hinanden med at undgå smittespredning – det er altså bare effektivt," konkluderer dyrlægen.

VIL DU VIDE MERE:
HELLE SLOT, HS@DDD.DK

Tænk smittebeskyttelse ind i kælvningsboksen – før du bygger den

Er du i gang med at forberede dine kælvningsbokse, før kravet træder i kraft 1. juli 2024? Så er der nogle punkter, du skal overveje.

Al erfaring viser, at når kælvningsboksene først er lavet, er det vanskeligt efterfølgende at få ændret på dem.

Så hvis du er i gang med at forberede etablering af bokse for at være klar, når kravet træder i kraft 1. juli 2024, er det nu, du skal gå i dialog med dine rådgivere om indretningen. Dermed sikrer du dig, at du også får tænkt smittebeskyttelse ind i boksene.

Afgørende af flere grunde

God smittebeskyttelse i kælvningsboksene er afgørende af flere grunde.

Først og fremmest er det naturligvis vigtigt for at holde smitsomme sygdomme væk fra besætningen og give den kælvende ko en optimal start på en ny laktation. Men det er også

enormt vigtigt for at få en stærk og robust kalv, som kommer videre i systemet uden at være syg fra dag nul.

Punkter du skal overveje

Når du planlægger etablering af kælvningsbokse, bør du overveje følgende punkter:

- Er det let at tømme, rengøre og desinficere boksen imellem hver kælvning? Og er der mulighed for rengøring af støvler og vask af hænder i forbindelse med kælvningsafdelingen?
- Er det let at få dyr ind og ud af boksen, og er det sikkert for medarbejdere og dyr?
- Er det nemt at strø med halm indtil flere gange daglig?
- Er det let at give vand og foder til de kælvende dyr – også uden vandet bliver forurenede af gødning?
- Er der mulighed for at fiksere de kælvende dyr i forbindelse med fødselshjælp eller til at give supplerende foder/tilskud?
- Overholder boksen lovkravet om størrelse?

SÅDAN LYDER LOVKRAVET (uddrag)

Kælvningsboksens størrelse skal min. være på:
Enkeltbokse: Lille race 10 m² og stor race 12 m²
Fællesbokse: Lille race 6,8 m² og stor race 8 m²

Kælvning skal ske i en enkeltkælvningsboks, medmindre der foreligger ganske særlige omstændigheder.

Uanset størrelsen af bedriften skal der være mindst én enkeltkælvningsboks på bedriften.

Pr. 1. juli 2024 skal der være 4 bokse pr. 100 køer til kælvende køer, hvoraf halvdelen må være fælleskælvningsbokse.

Læs mere om kravet på Landbrugsinfo.dk ved at søge på *Overgangsordninger for Lov om hold af malkekvæg*.

VIL DU VIDE MERE:
HELLE SLOT, HS@DDD.DK

Jævnlig blodprøver af et mindre antal kalve kan afsløre meget om kalvenes modstandskraft. Foto: SEGES Innovation.

NYT • NYT • NYT

Ny hotline tilbyder hjælp til håndtering af arbejdsulykker

Hvert år sker der arbejdsulykker i landbruget. En ny hotline for tilskadekomne og deres nærmeste giver hjælp til bedst mulig håndtering.

Landbruget er desværre en farlig arbejdsplads, hvor der hvert år sker mange ulykker – både alvorlige og knap så alvorlige.

Når ulykkerne rammer, viser det sig ofte, at både arbejdsgiver og skadelidte er i vildrede om, hvordan de håndterer ulykken bedst muligt og lovgivningsmæssigt korrekt. De involverede føler sig også ofte hårdt presset, når politi og arbejdstilsyn møder op på arbejdspladsen kort efter ulykken.

Derfor har SEGES Innovation med støtte fra en række partnere etableret en hotline for tilskadekomne landbrugsmedarbejdere.

"Vi glæder os over, at vi nu kan tilbyde konkret og direkte hjælp, for det er en svær situation at stå i, når arbejdsulykken rammer," lyder det fra specialkonsulent i SEGES Innovation Marianne Norup, der er med holdet af arbejdsmiljøspecialister, jurister og socialrådgivere bag hotlinen.

Kunne godt have brugt en hotline

En af dem, som godt kunne have brugt den nye hotline, da ulykken ramte, er tidligere driftsleder Adri Peereboom.

"Jeg kunne virkelig godt have brugt et sted at henvende mig, da jeg selv stod med en ødelagt skulder. Jeg var helt på bar bund. Der var ingen, der tog fat i mig og sikrede, at tingene blev gjort rigtigt," fortæller Adri Peereboom, som i 2019 kom alvorligt til skade, mens han flyttede kvier.

"Det er virkelig guld værd at have nogen, der kan fortælle én, hvad man skal gøre – og om man har gjort alt, hvad man kan," forklarer Adri Peereboom.

Hotlinen er støttet af Østifterne og Landbrug & Fødevarer, og det er gratis at henvende sig. Læs mere om arbejdsmiljø og arbejdssikkerhed på Landbrugsinfo.dk

VIL DU VIDE MERE:

MARIANNE NORUP, MANO@SEGES.DK

Er dine kalve modstandsdygtige nok?

Hvis du overvåger immuniteten i kalvestalden, opdager du, om kalvene er modstandsdygtige nok. Det sætter dig et skridt foran i kampen mod syge og utrivelige kalve.

Med regelmæssige blodprøver fra besætningens spædkalve kan du få et klart svar på, hvor højt antistofniveauet er hos dine kalve. Dermed finder du ud af, hvor modstandsdygtige kalvene er i mødet med vira og bakterier fra omverdenen. Og det er ifølge dyrlæge Henrik Læssøe Martin, SEGES Innovation en rigtig god ide.

"Antistofniveauet hos kalvene afspejler kvaliteten i råmælksrutinerne. Overvågning af immuniteten blandt kalvene er derfor et nødvendigt tiltag for at sikre, at råmælksrutinerne fungerer," forklarer han.

Motiverer medarbejderne

En vurdering af indholdet af antistoffer i spædkalvenes blod viser resultatet af det arbejde, som I har udført med at høste og håndtere råmælk. Det kan være en god motivationsfaktor for både kalvepasserne og for de medarbejdere, der arbejder med goldkøer og udmalkning af råmælk.

"Det bliver tydeligt at se, når der gøres et godt stykke arbejde. Og det bliver muligt at rette op på eventuelle fejl og mangler, inden de resulterer i store sygdomsproblemer," påpeger Henrik Læssøe Martin.

Overvågning skal i system

I en rundspørge på Kvæggkongres 2023 svarede kun 40 pct. af deltagerne, at de får tjekket kalvenes optagelse af IgG og dermed deres modstandskraft.

"Det er for lidt. Der er behov for, at overvågningen sættes i system og implementeres som en naturlig del af den løbende sundhedsrådgivning i alle besætninger. Indsatsen er lille, men effekten kan være enorm," lyder det fra Henrik Læssøe Martin.

Spørg din dyrlæge til råds for at finde et niveau for overvågning, der passer til jeres bedrift.

Rundspørge

	JA	NEJ
Ved I, hvordan jeres forbrug af antibiotika er ift. andre tilsvarende besætninger?	50 %	50 %
Giver I mere end én gang råmælk?	50 %	50 %
Får I taget blodprøver for måling af kalvenes optagelse af antistoffer?	40 %	60 %

Rundspørgen blev foretaget ved Kvæggkongressen i Herning og omfattede 20 mælkeproducenter.

VIL DU VIDE MERE:
HENRIK LÆSSØE MARTIN, HLM@SEGES.DK

Vi er her for dig

Udtagningskonsulent:

Ingen grund til skepsis om minivådområder

Minivådområderne har gennem årene fået en lidt hård medfart i medierne. Men systemet kører uden problemer, og derfor bør man overveje at ansøge, lyder det fra udtagningskonsulent.

Siden 4. september har det igen været muligt at ansøge Landbrugsstyrelsen om at få etableret et minivådområde.

Det er der heldigvis mange, der vælger at gøre. Men der er nok desværre endnu flere, som har hørt historier om manglende tilskudsudbetalinger eller bøvl med styrelsens it-systemer. Historier som har skræmt dem fra at tage det første skridt ind i processen. Og det er ærgerligt, lyder det fra udtagningskonsulent Børge Olesen Nielsen fra Velas.

"Hvis en landmand går og overvejer et minivådområde, så er den hurtigste og nemmeste vej at tage knoglen og ringe til en udtagningskonsulent. Så får vi en snak om det

og ser helt uforpligtende på mulighederne," siger Børge Olesen Nielsen.

Han leverer opfordringen med stor sindsro, for han har endnu ikke har oplevet utilfredse kunder i butikken.

"Der er mange, som har hørt nogle grumme historier om penge, der fryser fast i et bøvlet it-system ved Landbrugsstyrelsen. Men i dag er vi så sikre på hånden, når vi laver minivådområder, at der ikke sker fejl. Jeg har efterhånden været involveret i 25 minivådområder, og jeg har endnu ikke mødt en lodsejer, som har været utilfreds med resultatet," siger han.

Du kan finde kontaktinformation på din lokale udtagningskonsulent på hjemmesiden www.udtagningskonsulenterne.dk.

Prøv digitale planteprogrammer

GRATIS

Overvejer du at gøre din planteproduktion mere digital? Så skal du tage fat på SEGES Innovation, der netop nu kører kampagne på de to digitale løsninger FarmTracking og CropManager.

Kampagnen betyder, at du kan prøve begge programmer gratis frem til 31. marts 2024. Dermed kan du finde ud af, om programmerne er noget for dig.

Få overblik over markernes behandlinger

FarmTracking hjælper dig til at holde overblik over markernes behandlinger. Programmet gør det fx let at have en opdateret dyrknings- og sprøjtejournal og at holde styr på markernes vandingsbehov og kvælstofniveau. Se mere på www.seges.dk/farmtracking.

Kom i gang med præcisionsjordbrug

CropManager er et premium-værktøj til dig, der vil arbejde professionelt med præcisionsjordbrug. Tildelingslag, biomassekort og prognoser for bl.a. Septoria er bare nogle af de funktioner, du kan benytte dig af. Du kan håndtere flere marker på én gang og sende og modtage data til og fra alle maskiner – enten direkte eller via Agrirouter. Se mere på www.seges.dk/cropmanager

Har du spørgsmål er du velkommen til at kontakte SEGES Kundecenter på 70155015 eller kundecenter@seges.dk.

Prøv FarmTracking

Prøv CropManager

Ny podcast:

Kan krydsningskvier blive til godt oksekød?

I en ny podcast fra SEGES Innovation kan du blive klogere på muligheden for at opfede krydsningskvier til rødt oksekød.

I podcasten kan du møde:

- Torben Nørremark, Danish Crown: Kravene til Premium-kvier
- Lasse Mølby, Kjargaarden: Sådan fodrer vi kvierne
- Karsten Willumsen, L&F Kvæg: Betydningen for erhvervet
- Mogens Vestergaard, SEGES Innovation: Status på produktion og CO2-udledning

Scan her eller find podcasten på fx Spotify eller Apple Podcast.

VIL DU VIDE MERE:
[LONE SYLVEST SØGAARD, LSS@SEGES.DK](mailto:LONE.SYLVEST@SEGES.DK)

**SÆT
KRYDS
I KALENDEREN**

KALVENS DAG

14. november 2023
MCH Herning Kongrescenter